

OBSAH

Předmluva (*Antonín Černý*)

7

I. OD POČÁTKŮ PRAVĚKÉHO OSÍDLENÍ K PRAZE SLOVANSKÉ

(*Ivan Borkovský*)

1. Nejstarší pravěké osídlení pražského území	13
2. Keltové v pražské oblasti	21
3. Starousedlíci a římské kulturní vlivy	23
4. Praha staroslovanská	31
5. Slovanské osídlení pravého břehu Vltavy	36
6. Vznik přemyslovského sídla na hradčanském návrší	43

II. PRAHA V OBDOBÍ RANÉHO A VRCHOLNÉHO FEUDALISMU

DO ROKU 1341 (*Jiří Čarek*)

1. Tržiště a podhradí v 10. a v 11. století	53
2. Dějiny Prahy v období raného feudalismu	54
3. Rozloha Prahy na konci období raného feudalismu	60
4. Hospodářský a sociální charakter Prahy kolem roku 1200	67
5. Vnější tvář románské Prahy	71
6. Rozvoj města ve 13. století	77
7. Tvář města ve 13. století	78
8. Založení Malé Strany	80
9. Význam Prahy jako královského sídla	83
10. Hospodářská a sociální struktura města ve 13. století	83
11. Zápas patriciátu o vyrovnání s panstvem	88
12. Zápas o rozšíření městské samosprávy	95

III. PRAHA V OBDOBÍ VLÁDY KARLA IV. (*Jiří Čarek*)

1. Praha jako lucemburská rezidence	103
2. Rozšíření Prahy a založení Nového Města	108
3. Založení university	113
4. Městské hospodářství	114
5. Obchod	116
6. Řemesla	120
7. Sociální protiklady	126
8. Výstavnost Karlovy Prahy	131

IV. PŘEDHUSITSKÁ PRAHA (*Josef Macek*)

1. Vnitřní poměry v pražských městech	141
2. Uprostřed zápasů krále s feudály a církví	144
3. Příznaky revoluční krize	148

4. Mistr Jan Hus v Praze	150
5. Vyvrcholení Husova zápasu s klérem	157
6. Po Husově odchodu z města	162
7. Želivský a příprava revolučního hnutí	165

V. PRAHA V HUSITSKÉM REVOLUČNÍM HNUTÍ (*Josef Macek*)

1. Revoluční výbuch	173
2. Kompromisy měšťanstva	176
3. Zápas proti Zikmundovi	180
4. Jan Žižka na Vítkově	184
5. Praha na vrcholu moci	194
6. Zápas Jana Želivského s reakcí	195
7. Konečná cesta Pražanů k husitské pravici	198

VI. KALIŠNICKÁ PRAHA (*Josef Macek*)

1. Zisky z revoluce v rukou oligarchie	207
2. V moci Jiříka z Poděbrad	212
3. Pražané na králově straně	218
4. Vzájemné zápasy měšťanstva	223

VII. LÉTA VNITŘNÍ KRIZE A ZÁPASŮ SE ŠLECHTOU (*Josef Janáček*)

1. Praha v čele královských měst proti šlechtě	233
2. Pokusy o spojení pražských měst	239
3. Nové zápasy se šlechtou	243
4. Ohlasy německé reformace	248
5. Samovláda M. Jana Paška z Vratu	253
6. Rozdělení pražských měst	257
7. Praha na začátku třicátých let 16. století	260
8. Pražané v opozici proti Ferdinandovi I.	264
9. Pražané ve vzpouře proti Ferdinandovi I.	266
10. Kapitulace a potrestání pražských měst	270

VIII. PŘEDBĚLOHORSKÁ PRAHA (*Josef Janáček*)

1. Praha po povstání	279
2. Praha habsburskou rezidencí	284
3. Vnější tvář předbělohorské Prahy	289
4. Lidé a práce	294
5. Národnostní poměry	303
6. Pražané v rozporech mezi Habsburky a stavovskou opozicí	304
7. Politika patriciátu	310
8. Vpád Pasovských	318
9. V předvečer stavovského povstání	323

IX. PRAHA ZA TŘICETILETÉ VÁLKY (*Josef Janáček*)

1. Vstup pražských měst do povstání	327
2. Praha hlavním městem povstání	330
3. Krátká sláva falcké rezidence	333
4. Triumf vítězů	337
5. Konfiskace a rekatolizace	341
6. Emigrace	346
7. Praha za saského vpádu	349
8. Praha pevností	352
9. Švédové před Prahou	353

X. PRAHA V DOBĚ TEMNA (*Marie Pavlíková*)

1. Následky třicetileté války	359
2. Změny ve společenské struktuře Prahy	364
3. Praha středem protireformace v Čechách	368
4. Barokní výstavba Prahy	373
5. Praha na počátku 18. století	379
6. První pražské manufaktury	388
7. Bavoři a Francouzi v Praze	389
8. Prusové v Praze	395
9. Tereziánské a josefínské reformy	399
10. Městská správa na počátku osmdesátých let	405

XI. PRAHA V NÁRODNÍM OBROZENÍ (*Josef Kočí*)

1. Spojení pražských měst	409
2. Velikost a zevnějšek města	412
3. Hospodářský význam Prahy	414
4. Počátky národního hnutí	415
5. České divadlo	417
6. Praha v období Francouzské revoluce a evropských válek	421
7. Nová epocha českého národního hnutí	423
8. Po skončení válek s Francií	425
9. Počátky průmyslové revoluce	427
10. Rozvoj dopravy a stavebního ruchu	429
11. První veliké dělnické bouře v Praze	430
12. Ohlas evropských revolučních hnutí v třicátých letech	435
13. Repeal	437
14. České muzeum	438
15. Průmyslová jednota	440
16. Měšťanská beseda	441
17. Společenské zábavy	443
18. České noviny. Politický program české buržoazie	447

XII. PRAHA V OBDOBÍ 1848—1918 (*Zdeněk Šolle*)

1. Bouřlivý rok 1848	451
2. Praha v období bachovského absolutismu	459
3. Praha kolem roku 1860	464
4. Růst dělnického hnutí	467
5. Oživení národního hnutí v Praze v první polovině šedesátých let	470
6. Válka roku 1866 a pruská okupace Prahy	480
7. Vyvrcholení českého národního hnutí a počátky samostatného socialistického dělnického hnutí v Praze	481
8. Praha kolem roku 1870	491
9. Velká hospodářská krize z roku 1873	492
10. Politika buržoazie a městská samospráva	498
11. Praha v posledních desetiletích minulého století	500
12. Praha v letech před první světovou válkou	520
13. Praha v letech první světové války a bezprostředního ohlasu Velké říjnové socialistické revoluce	530

XIII. PRAHA V LETECH 1918—1945 (*Václav Hlavsa*)

1. Praha hlavním městem Československa	539
2. Růst revolučních sil	540
3. Před rozhodnou bitvou	544
4. Střetnutí	547
5. Praha kolébkou KSČ	551
6. Vytvoření Velké Prahy	555
7. Nástup do nových bojů	557
8. Vstup komunistů na Staroměstskou radnici	558
9. KSČ v čele sociálních bojů pracujících Velké Prahy	562
10. Zocelení komunistické strany	565
11. Krize v pražských ulicích	568
12. Za práci a chléb	572
13. Praha pod hrozbou domácího fašismu	577
14. Boj za lidovou frontu	580
15. Práce a činnost komunistů	580
16. Mnichov	585
17. Vnější růst města	590
18. Kulturní rozvoj	601
19. Pod hákovým křížem	609
20. Rozmach lidového odboje	622
21. Pražské povstání	626

XIV. ROZVÍJÍ SE NOVÝ ŽIVOT (<i>Václav Hlavsa</i>)	
1. Praha centrem boje o politickou moc v letech 1945 – 1948	649
2. Na cestě k socialismu	667
3. Hospodářský a kulturní rozvoj Prahy v letech socialistického budování	688
4. Výstavba Prahy	704
XV. PŘIPOJENÉ OBCE (<i>František Holec, Miloslav Mikota</i>)	739
BIBLIOGRAFICKÁ POZNÁMKA (<i>Josef Janáček</i>)	783
LITERATURA	785
REJSTŘÍK JMEN A MÍST	793
SEZNAM ZKRATEK	824